

Закону України

Про відходи

нова редакція

Цей Закон встановлює правові, організаційні та економічні заходи із захисту довкілля та здоров'я людини шляхом запобігання або зниження негативних наслідків утворення та поводження з відходами, а також шляхом розширення використання відходів як матеріальних і енергетичних ресурсів і підвищення на цій основі загальної ефективності ресурсоспоживання.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1.

Визначення основних термінів

У цьому Законі наведені нижче основні терміни вживаються в такому значенні:

безпечні відходи – відходи, що не віднесені до категорії небезпечних, тобто не мають небезпечних властивостей;

біо-відходи – відходи, що біологічно розкладаються, з садів та парків, харчові та кухонні відходи з домашніх господарств, ресторанів, закладів громадського харчування та роздрібною торгівлі та подібні відходи харчової промисловості;

брокер – будь-яка фізична або юридична особа, що займається організацією утилізації або видалення відходів від імені інших осіб, включаючи брокерів, які фізично не володіють відходами;

відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення;

відходи як вторинна сировина - відходи, для утилізації та переробки існують відповідні технології та виробничо-технологічні і/або економічні передумови;

видалення – будь-яка операція, що не є утилізацією, навіть коли внаслідок такої операції додатково відбувається процес використання речовин або енергії. Перелік операцій з видалення наводиться в Додатку I;

власник відходів – утворювач відходів або фізична чи юридична особа, яка відповідно до закону, володіє, користується і розпоряджається відходами;

відпрацьовані оливи – будь-які мінеральні або синтетичні оливи або промислові оливи, які стали непридатними для такого використання, для якого вони спочатку призначалися, такі як відпрацьовані оливи з двигуна внутрішнього згорання та оливи з коробки передач, змащувальні оливи, оливи для турбін та гідравлічні оливи;

відходи кінцевого споживання продукції - товари, вироби, предмети, матеріали (в тому числі тара й пакувальні матеріали), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не можуть використовуватись за прямим призначенням в результаті фізичного чи морального зносу;

відведені місця чи об'єкти – місця чи об'єкти (місця розміщення відходів, сховища, полігони, комплекси, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких отримано дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

декларація про відходи – документ, який згідно з цим Законом подають суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами, які здійснюють операції у сфері поводження з відходами або утворюють та передають власні відходи іншим суб'єктам господарювання за договорами;

джерело утворення побутових відходів - об'єкт, на якому утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація);

дилер – будь-яка фізична або юридична особа, що займається скуповуванням та подальшим продажем відходів, включаючи дилерів, які фізично не володіють відходами;

запобігання – заходи, що вживаються перед тим як речовина, матеріал або продукція стали

відходами, які призводять до зменшення:

а) обсягів відходів, включаючи повторне використання продукції чи продовження її життєвого циклу;

б) негативного впливу утворюваних відходів на довкілля та здоров'я людини;

в) вмісту шкідливих речовин у матеріалах та продуктах;

захоронення відходів – остаточне видалення у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів;

збирання відходів – діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і тимчасовим зберіганням відходів, включаючи первинне сортування відходів з метою транспортування для подальшої утилізації чи видалення;

заготівля відходів як вторинної сировини – діяльність, пов'язана із збиранням, прийманням, зберіганням, перевезенням, купівлею, реалізацією і постачанням таких відходів переробним підприємствам на утилізацію, а також надання послуг у цій сфері;

інертні відходи означають відходи, що не зазнають жодних фізичних, хімічних чи біологічних змін та трансформацій. Інертні відходи не розкладаються, не горять та не підлягають іншим фізичним чи хімічним змінам, не розкладають та не здійснюють негативного впливу на інші предмети, з якими вони вступають в контакт таким чином, що це може призвести до забруднення довкілля чи зашкодити здоров'ю людини. Загальна здатність до утворення фільтрату та вміст забруднюючих речовин у відходах, як і токсичність стоків має бути незначною, і, зокрема, не повинні загрожувати якості наземним та/чи підземним водам;

найкращі доступні технології – технологічні процеси, технічні методи, що базуються на сучасних досягненнях науки й техніки, спрямований на зниження негативного впливу господарської діяльності на навколишнє середовище з визначеним терміном практичного застосування з урахуванням економічних, технічних, екологічних та соціальних факторів;

термін "метод" включає у себе як використовувані технології, так і спосіб, у який установку спроектовано, побудовано, як здійснюється її технічне обслуговування, експлуатація та виведення з експлуатації;

термін "доступні и методи" означає методи, що були розроблені у масштабі, що дозволяє впровадження у відповідному секторі промисловості за практично здійснених економічних та технічних умов із врахуванням вартості та переваг, до тих пір, поки вони є помірковано доступними для експлуатуючої організації;

термін "найкращий" означає найбільш ефективний з позиції досягнення високого загального рівня захисту навколишнього середовища як цілого;

Національний перелік відходів – систематизований перелік кодів та назв відходів, призначений для використання з метою надання інформації про утворення, накопичення, оброблення, перероблення та видалення відходів;

небезпечні відходи – відходи, які мають одну чи більше небезпечних властивостей, перелічених у Додатку III;

оброблення відходів – здійснення будь-яких технологічних операцій з утилізації або видалення відходів, включаючи попередню підготовку до них;

об'єкти поводження з відходами – місця чи об'єкти, що використовуються для збирання, зберігання, сортування, оброблення, перероблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів;

оператор – суб'єкт господарювання, який здійснює операції у сфері поводження з відходами;

операції поводження з відходами – збирання, перевезення, зберігання, сортування, оброблення, перероблення, утилізація, видалення, і захоронення відходів;

перевезення відходів – транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення;

перероблення – операції з утилізації, коли відходи переробляються в продукцію, матеріали або речовини для первинної чи іншої мети. Вона включає перероблення органічного матеріалу, але не включає відновлення енергії чи перероблення в матеріали, що будуть використовуватися як паливо чи заповнювачі;

підготовка до повторного використання – такі операції з утилізації як перевірка, очистка чи

визначення придатності, коли продукти або їх компоненти, що стали відходами, готують для повторного використання без іншої попередньої обробки;

побутові відходи – відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;

поводження з відходами – збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізація, видалення, і захоронення відходів, включаючи контроль за цими операціями та догляд за місцями видалення відходів, а також дії дилерів та брокерів;

повторне використання – будь-яка операція, коли продукція або складові (компоненти), що не є відходами, використовуються повторно з тією самою метою, для якої вони були призначені;

показник загального утворення відходів (далі - Пзув) – критерій обсягу утворення відходів, що розраховується за формулою $Пзув = 5000 \times M1 + 500 \times M2 + 50 \times M3 + 1 \times M4$, де M1, M2, M3, M4 - маса в тоннах відходів 1, 2, 3 та 4 класів небезпеки відповідно, утворених за попередній рік;

послуги з вивезення побутових відходів – збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті;

послуги з поводженням побутовими відходами – вивезення, утилізація та видалення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно із схемою санітарного очищення населеного пункту, затвердженою сільською, селищною, міською радою;

послуги з видалення побутових відходів – здійснення будь-якої операції, що не є утилізацією, навіть коли внаслідок такої операції додатково відбувається процес використання речовин або енергії;

послуги з утилізації побутових відходів – здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із використанням побутових відходів як вторинних матеріалів чи енергетичних ресурсів;

регенерація відпрацьованих олив – будь-яка операція перероблення, коли основні оливи можуть вироблятися шляхом очищення відпрацьованих олив, зокрема, шляхом видалення забруднюючих речовин, продуктів окислення та домішок, що містяться в таких оливах;

рідкі побутові відходи – побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах;

роздільне збирання – збирання відходів, за якого потоки відходів формуються окремо за їх видами та властивостями з метою сприяння специфічному обробленню;

спеціалізоване підприємство - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність із заготівлі вторинної сировини, в тому числі відходів упаковки, паперу, картону, металу, полімерних матеріалів, скла, та мають належні їм на праві власності або на інших законних підставах виробничі, складські приміщення, необхідне обладнання та документацію стосовно правил поводження з вторинною сировиною та кваліфікований персонал;

тверді побутові відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;

транскордонне перевезення відходів – транспортування відходів в режимі імпорту, експорту або транзиту;

утворювач відходів – фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення відходів;

утилізація відходів – використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів безпосередньо або після їх попередньої підготовки. Перелік операцій з утилізації наводиться у Додатку II;

утримувач відходів - виробник відходів або фізична чи юридична особа, яка фактично утримує відходи.

Стаття 2.

Законодавство про відходи

Законодавство про відходи складається із законів України "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12), "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" (4004-12), "Про поводження з радіоактивними відходами" (255/95-ВР), "Про металобрухт" (619-14), "Про житлово-комунальні послуги" (1875-15), "Про хімічні джерела струму"

(3503-15), "Про ветеринарну медицину" (2498-12), "Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції" (1393-14), Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною (№ 287-19) , Кодексу України про надра (132/94-ВР), цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Стаття 3.

Завдання законодавства про відходи

Основними завданнями законодавства про відходи є:

- а) визначення основних принципів національної політики у сфері поводження з відходами;
- б) правове регулювання відносин щодо діяльності у сфері поводження з відходами;
- в) визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами, а також системи заходів, пов'язаних з організаційно-економічним стимулюванням ресурсозбереження;
- г) забезпечення мінімального утворення відходів, розширення їх використання у господарській діяльності, запобігання шкідливому впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.

Стаття 4.

Сфера дії Закону

Цей Закон регулює відносини, пов'язані з утворенням та поводженням з відходами, що утворюються в Україні, перевозяться через її територію, вивозяться з неї, а також з перевезенням, обробленням та утилізацією відходів, що ввозяться в Україну як вторинна сировина.

Особливості регулювання відносин щодо поводження з не вловлюваними газоподібними речовинами, що викидаються безпосередньо у повітря, речовинами, що скидаються із стічними водами у водні об'єкти (крім тих, які акумулюються і підлягають вивезенню у спеціально відведені місця складування), радіоактивними відходами і речовинами, забрудненими ними, розкритими породами гірничодобувних підприємств, які за технологією зворотного відвалоутворення використовуються для закладення виробленого простору, металобрухтом, включаючи побічні продукти від виробництва та обробки чорних і кольорових металів та їх сплавів (шлаки, шлами та інше), а також вторинними матеріальними чи енергетичними ресурсами та іншими відходами визначаються відповідними законами.

Зі сфери дії Закону виключаються:

незабруднений ґрунт та інші природні матеріали, вийняті (викопані) під час будівельних, якщо такий матеріал буде використовуватись з метою будівництва в його природному вигляді на місці, з якого його було вийнято (викопано);

фекальні речовини, солома та інші природні безпечні сільськогосподарські або лісові матеріали, що використовуються в сільському господарстві, лісовому господарстві та для виробництва енергії з такої біомаси шляхом процесів або методів, які не завдають шкоди довкіллю чи не ставлять під загрозу здоров'я людини;

побічні продукти життєдіяльності тварин, у тому числі перероблені продукти, за винятком тих, які призначені для спалювання, захоронення або використання в біогазовій чи компостувальній установках;

туші тварин, які померли не шляхом забою, включаючи тварин, вбитих для зупинення епізоотичних захворювань, і з якими слід поводитися відповідно до санітарного законодавства;

осад, переміщений в межах поверхневих вод з метою регулювання водних ресурсів та водних шляхів або попередження повеней та пом'якшення наслідків повеней та засух або меліорації земель, повинен бути виключений зі сфери застосування, якщо доведено, що він не є небезпечним.

Стаття 5.

Стандартизація у сфері поводження з відходами

Стандартизації підлягають поняття та терміни, що використовуються у сфері поводження з відходами, вимоги до класифікації відходів та їх паспортизації, способи визначення складу відходів та їх небезпеки, методи контролю за станом накопичувачів, вимоги щодо безпечного поводження з відходами, які забезпечують запобігання негативному впливу їх на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, а також вимоги щодо відходів, як вторинної сировини.

Стандартизації підлягають також: вимоги до маркування небезпечних відходів; вимоги до маркування продукції з метою ідентифікації відходів та забезпечення їх утилізації чи видалення; вимоги до сировини, отриманої з відходів.

Р о з д і л І І

ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ І ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Стаття 6.

Цілі і основні завдання

Основними принципами державної політики у сфері поводження з відходами є пріоритетний захист навколишнього природного середовища та здоров'я людини від негативного впливу відходів, забезпечення ощадливого використання матеріально-сировинних та енергетичних ресурсів, науково-обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства щодо утворення та використання відходів з метою забезпечення його сталого розвитку.

До основних напрямів державної політики щодо реалізації зазначених принципів належить:

- а) забезпечення застосування ієрархії пріоритетності поводження з відходами
- б) забезпечення повного збирання і своєчасного знешкодження та видалення відходів, а також дотримання правил екологічної безпеки при поводженні з ними;
- в) зведення до мінімуму утворення відходів та зменшення їх небезпечності;
- г) забезпечення комплексного використання матеріально-сировинних ресурсів;
- д) сприяння максимально можливій утилізації відходів шляхом прямого повторного чи альтернативного використання ресурсно-цінних відходів;
- е) забезпечення безпечного видалення відходів, що не підлягають утилізації, шляхом розроблення відповідних технологій, екологічно-безпечних методів та засобів поводження з відходами;
- є) організація контролю за місцями чи об'єктами розміщення відходів для запобігання шкідливому впливу їх на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;
- ж) здійснення комплексу науково-технічних та маркетингових досліджень для виявлення і визначення ресурсної цінності відходів з метою їх ефективного використання;
- з) сприяння створенню об'єктів поводження з відходами;
- и) забезпечення соціального захисту працівників, зайнятих у сфері поводження з відходами;
- і) обов'язковий облік відходів на основі їх класифікації та паспортизації;
- ї) створення умов для реалізації роздільного збирання побутових відходів шляхом запровадження соціально-економічних механізмів, спрямованих на заохочення утворювачів цих відходів до їх роздільного збирання;
- й) сприяння залученню недержавних інвестицій та інших позабюджетних джерел фінансування у сферу поводження з відходами.

Стаття 7

Ієрархія пріоритетів поводження з відходами

Ієрархія пріоритетів поводження з відходами.

У процесі розвитку законодавства і реалізації державної політики із запобігання утворення відходів, поводження з ними та при виборі найбільш оптимальних варіантів рішень повинна застосовуватись наступна ієрархія пріоритетів поводження з відходами:

- 1) запобігання утворення відходів;

- 2) підготовка для повторного використання;
- 3) перероблення;
- 4) інші операції з утилізації;
- 5) видалення.

Підприємства, установи та організації, що здійснюють діяльність, яка призводить до утворення відходів впроваджують ієрархію пріоритетів поводження з відходами наступним чином:

а) планують й здійснюють свою діяльність так, що б в першу чергу запобігати утворенню відходів або зменшувати обсяги відходів та їх негативний вплив на здоров'я людини й навколишнє природне середовище при виробництві продукції, під час та після її використання;

б) забезпечують утилізацію відходів, утворенню яких не вдалося запобігти:

- в першу чергу забезпечують підготовку відходів до повторного використання, або перероблення. Мається на увазі також органічне перероблення, що складається з аеробного оброблення, в тому числі компостування або анаеробного оброблення відходів, які піддаються біологічному розкладу, у результаті якого утворюється органічна речовина або метан. Захоронення на полігонах не вважається органічним переробленням, або,

- якщо вищезазначені операції не можливо здійснити з технологічних причин або недоцільно з екологічних й економічних – здійснюють інші процеси утилізації;

в) видаляють лише ті відходи, з яких попередньо відсортовано придатні до утилізації компоненти, та подальша утилізація яких неможлива;

г) здійснюють захоронення лише для тих відходів, видалення яких іншим способом є неможливим з технологічних причин або недоцільно з екологічних й економічних.

Стаття 8.

Запобігання утворенню відходів

Для запобігання утворенню відходів необхідно запровадити підхід, який врахує весь життєвий цикл продукції та матеріалів, а не тільки стадію відходів. Це повинно здійснюватись шляхом впровадження програм екологізації виробництва, що передбачають:

- а) запобігання та зменшення кількості відходів, включаючи повторне використання продукції чи подовження життєвого циклу продукції;
- б) зменшення негативного впливу утворених відходів на довкілля та здоров'я людини; або
- в) зменшення вмісту шкідливих речовин у матеріалах та продуктах.

Стаття 9

Утилізація

З метою зменшення використання ресурсів та підвищення ефективності їх використання відходи в обов'язковому порядку повинні розглядатися як вторинні матеріальні чи енергетичні ресурси і проходити операції утилізації. При цьому має враховуватись технічна можливість, екологічні передумови та економічна доцільність.

Для полегшення чи покращення утилізації відходи слід збирати окремо, а також не змішувати їх з іншими відходами чи матеріалами з несхожими властивостями.

Стаття 10

Повторне використання та перероблення

З метою підвищення ефективності використання ресурсів впродовж усього їхнього життєвого циклу повинні бути вжиті належні заходи, щоб сприяти повторному використанню продукції та підготовці до повторного використання. Це має здійснюватись шляхом створення й підтримки мережі установок для повторного використання та відновлення, застосовуючи економічні інструменти, критерії закупівель, кількісні цілі чи інші заходи.

З метою забезпечення високої якості перероблення необхідно запровадити роздільне збирання відходів, якщо це можливо за технічними, екологічними та економічними передумовами, що буде відповідати необхідним стандартам якості для відповідних секторів перероблення.

Для забезпечення високого рівня ресурсної ефективності, повинні бути вжиті необхідні заходи для досягнення таких цілей:

а) до 2020 року - підготовка до повторного використання та перероблення відходів, зокрема папір, метал, пластик та скло з домогосподарств та, за можливості, з інших джерел, якщо їх потоки подібні до відходів з домогосподарств, має бути збільшена щонайменше до 50 % за вагою;

б) до 2020 року - підготовка до повторного використання, перероблення та інших видів утилізації матеріалу, включаючи операції засипання із використанням відходів замість інших матеріалів, безпечних будівельних відходів за винятком природного матеріалу, визначеного в категорії 17 05 04 в національного переліку відходів, повинна бути збільшена щонайменше до 70% за вагою.

Стаття 11 **Побічні продукти**

Речовини або предмети, що утворюються при виробництві основної продукції і не є метою даного виробництва, але придатні як сировина в іншому виробництві чи для використання як готова продукція, розглядаються як побічні продукти, а не відходи (і, в такому випадку, не підпадають під дію законодавства про відходи).

Побічні продукти повинні відповідати всім наступним умовам:

- 1) встановлено подальше використання речовини або предмета;
- 2) речовина або предмет можуть бути використані в тому вигляді в якому вони утворилися та/або без подальшого оброблення, окрім звичайної виробничої практики;
- 3) речовина або предмет утворюються як невід'ємна складова виробничого процесу;
- 4) речовина або предмет відповідають всім встановленим вимогам до продукції, а також вимогам щодо охорони навколишнього середовища і здоров'я людини і при цьому їх використання не буде представляти жодної небезпеки чи шкоди для здоров'я людини або навколишнього середовища.

Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища можуть бути вжиті заходи для визначення критеріїв щодо належності речовин та предметів до побічних продуктів.

Стаття 12 **Припинення статусу відходів**

Деякі номінальні відходи за умови, що вони пройшли операції з утилізації (включаючи перероблення) і відповідають при цьому певним вимогам, перестають бути відходами, відповідно до визначення відходів зазначеного в статті цього закону, і отримують статус продукту (або вторинної сировини чи матеріалів). Зазначене настає якщо виконуються всі наступні вимоги:

- 1) речовина або предмет використовуються з конкретною метою;
- 2) існує ринок або попит для речовини або предмета;
- 3) речовина або предмет відповідають технічним вимогам для певних цілей та/або існуючим правилам/ стандартам, що застосовуються до аналогічної продукції;
- 4) використання таких речовин або предметів не буде представляти жодної небезпеки чи шкоди для здоров'я людини або навколишнього середовища.

Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища розробляються деталізовані критерії за видами відходів, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. Зазначені критерії розробляються принаймні для наступних видів відходів: папір та картон, склобій, метали, шини, текстиль, будівельні відходи, компост, деякі золи і шлаки.

Критерії можуть враховувати концентрації забруднюючих речовин та їх дозволеного вмісту

для речовин або предметів, зазначених у ч. 1 цієї статті, технічні вимоги, запропоновані для використання речовини або предметів, та інші відповідні аспекти.

Стаття 13

Національний перелік відходів

З метою встановлення єдиної номенклатури та відповідного кодування відходів в Україні створюється (розробляється і впроваджується) Національний (класифікаційний) перелік відходів. Він призначений для використання як найбільш загальна вихідна ланка ідентифікації відходів, що забезпечує уніфікацію відповідної процедури як на національному так і міжнародному рівні.

Головними завданнями Національного переліку відходів є створення інформаційно-аналітичних передумов для вирішення широкого кола питань державного управління відходами та ресурсокористування в цілому, а також запровадження гармонізованої з міжнародними стандартами класифікації відходів і забезпечення узгодженого визначення небезпечних відходів в Україні та інших країнах, передусім Європейського Союзу.

Національний перелік застосовується в системі державного статистичного обліку, інших системах обліку та паспортизації відходів, веденні реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, реєстрів об'єктів видалення відходів, при складанні галузевих і корпоративних переліків.

Національний перелік відходів є обов'язковим по відношенню до визначення відходів, які вважаються небезпечними, враховуючи їх походження, склад, а також граничні значення концентрації небезпечних речовин. Ідентифікація тих чи інших відходів як небезпечних та їх включення в Національний перелік здійснюється виходячи з наявності однієї чи більше небезпечних властивостей, перерахованих у Додатку III до цього Закону.

Якщо певні відходи, віднесені в Національному переліку до небезпечних, не проявляють жодної з небезпечних властивостей, перерахованих у додатку III до цього Закону, то вони можуть бути визначені виробником як небезпечні. Про кожен з таких випадків виробник відходів має невідкладно повідомити спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері поводження з відходами, надаючи при цьому відповідну інформацію та обґрунтування.

Виробник відходів може вважати відходи небезпечними навіть за відсутності їх як таких у Національному переліку, якщо такі відходи проявляють одну чи більше властивостей, перелічених у Додатку III до цього Закону. Про кожен з таких випадків виробник також повинен невідкладно повідомити зазначений орган виконавчої влади, надавши відповідні докази.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері поводження з відходами має проводити реєстрацію всіх зазначених випадків і використовувати відповідну інформацію для перегляду і уточнення Національного переліку. Рішення про віднесення чи не віднесення певного відходу до категорії небезпечних вступає в силу за фактом зазначеної реєстрації.

Національний перелік відходів підлягає регулярному (не рідше ніж раз у 5 років) перегляду та оновленню, беручи до уваги як зміни, що відбулися у міжнародних відповідних регламентах, так і вітчизняні дані та пропозиції, що отримали необхідне обґрунтування. Перегляд Переліку відходів, включення чи виключення тих чи інших відходів, процедури міжнародного узгодження здійснюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері поводження з відходами.

Стаття 14

Принцип розширеної відповідальності виробника

З метою підтримки розробки та виробництва продукції, що повністю враховує ефективне використання ресурсів впродовж усього їхнього життєвого циклу, включаючи їх відновлення, повторне використання, розбирання та перероблення, запроваджується принцип розширеної відповідальності виробника.

Згідно з цим принципом кожна фізична чи юридична особа, яка за родом діяльності виробляє, переробляє, має справу, продає чи імпортує продукцію та матеріали (виробник продукції) несе відповідальність за перероблення та утилізацію відходів, які утворюються протягом усього життєвого циклу від їх власної продукції.

Згідно з принципом розширеної відповідальності виробника продукції встановлюється відповідальність виробника (імпортера) щодо відходів, які утворюються протягом усього життєвого циклу продукції та матеріалів, починаючи з процесу їх виробництва та до закінчення терміну експлуатації і перетворення у відходи в результаті зносу та відпрацювання й втрати споживчих якостей.

Застосування розширеної відповідальності виробника продукції передбачає забезпечення запобігання відходів, їх збирання, повторного використання, перероблення та утилізації, а також встановлення фінансової відповідальності для здійснення такої діяльності.

В обґрунтованих випадках така відповідальність може розподілятися між виробником (імпортером) та іншими суб'єктами господарської діяльності.

Стаття 15

Захист довкілля та здоров'я людини

Повинні бути вжиті усі необхідні заходи для забезпечення поводження відходами, не ставлячи під загрозу здоров'я людини, без шкоди для довкілля та, зокрема:

- а) без загрози для води, повітря, землі, рослин або тварин;
- б) не спричиняючи шкоди через шум чи запахи; та
- в) без шкідливого впливу на сільську місцевість, на землі природно-заповідного фонду, сільськогосподарського, природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, водоохоронні зони та зони санітарної охорони водних об'єктів.

Стаття 16

Витрати на поводження з відходами

1. Згідно з принципом забруднювач платить, витрати на управління відходами несе первісний Утворювач відходів або поточний чи попередній власник відходів.

2. Згідно з принципом розширеної відповідальності виробника витрати на управління відходами частково або цілком несе виробник продукту, з якого утворилися відходи, або дистриб'ютори такого продукту можуть розділити ці витрати.

Р о з д і л І І І

ВІДНОСИНИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ВІДХОДИ

Стаття 17

Відходи як об'єкт права власності

Відходи є об'єктом права власності.

Право власності на відходи може переходити від однієї особи до іншої в порядку, передбаченому законом.

Стаття 18

Суб'єкти права власності на відходи

Суб'єктами права власності на відходи є громадяни України, іноземці, особи без громадянства, підприємства, установи та організації усіх форм власності, територіальні громади, Автономна Республіка Крим і держава.

Територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник яких невідомий (безхазяйні відходи).

Держава є власником відходів, що утворюються на об'єктах державної власності чи знаходяться на території України і не мають власника або власник яких невідомий (крім відходів, зазначених у частині другій цієї статті), а також в інших випадках, передбачених законом. Від імені держави управління відходами, що є державною власністю, здійснюється Кабінетом Міністрів України відповідно до закону.

Суб'єкти права власності володіють, користуються і розпоряджаються відходами в межах, визначених законом

Стаття 19

Перехід права власності на відходи у процесі приватизації державних підприємств

У разі приватизації державних підприємств, внаслідок діяльності яких накопичено певні обсяги відходів, право власності на відходи та обов'язок щодо відшкодування заподіяної відходами шкоди здоров'ю людей, майну фізичних або юридичних осіб та навколишньому природному середовищу переходить до нових власників, якщо інше не передбачено відповідно до закону умовами приватизації цих підприємств.

Умовами приватизації може бути передбачена солідарна відповідальність попереднього власника та власника приватизованого підприємства.

Стаття 20

Перехід права власності на відходи в результаті зміни власника чи користувача земельної ділянки

При зміні власника чи користувача земельної ділянки, на якій розміщені відходи, питання про право власності на відходи вирішується окремо, відповідно до закону.

Стаття 21

Виявлення та облік безхазяйних відходів

Відходи, щодо яких не встановлено власника або власник яких невідомий, вважаються безхазяйними.

З метою запобігання або зменшення обсягів утворення відходів виявлені безхазяйні відходи беруться на облік.

Порядок виявлення та обліку безхазяйних відходів визначається Кабінетом Міністрів України.

Відходи, щодо яких встановлено власника, беруться на облік відповідно до вимог цього Закону.

Відходи, повернуті юридичній особі, обліковуються за встановленою вартістю з одночасним збільшенням додаткового капіталу такої юридичної особи.

Власники або користувачі земельних ділянок, на яких виявлено безхазяйні відходи, зобов'язані у п'ятиденний строк повідомити про них місцеві органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування.

Підставами для визначення відходів безхазяйними та їх обліку можуть бути: повідомлення власників або користувачів земельних ділянок, на яких виявлено безхазяйні відходи; звернення (повідомлення) громадян, підприємств, установ та організацій, засобів масової інформації; результати інспекційних перевірок центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, державної санітарно-епідеміологічної служби, органів місцевого самоврядування.

У разі отримання звернення (повідомлення) Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, а також органи місцевого самоврядування зобов'язані визначити кількість, склад, властивості, вартість відходів, рівень їх небезпеки для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та вжити заходів для визначення власника відходів.

У разі потреби для визначення власника безхазяйних відходів та їх оцінки можуть залучатися правоохоронні органи, відповідні спеціалісти і експерти.

Розділ IV

СУБ'ЄКТИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Стаття 22

Суб'єкти у сфері поводження з відходами

Суб'єктами у сфері поводження з відходами є громадяни України, іноземці та особи без громадянства, а також підприємства, установи та організації усіх форм власності, діяльність яких пов'язана із поводженням з відходами.

Стаття 23

Права громадян України, іноземців та осіб без громадянства у сфері поводження з відходами

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства у сфері поводження з відходами мають право на:

- а) безпечні для їх життя та здоров'я умови при здійсненні операцій поводження з відходами;
- б) одержання в установленому порядку повної та достовірної інформації про безпеку об'єктів поводження з відходами як тих, що експлуатуються, так і тих, будівництво яких планується;
- в) одержання в установленому порядку повної та достовірної інформації про плани та програми поводження з відходами;
- г) відвідування в установленому порядку спеціально відведених місць чи об'єктів поводження з відходами;
- д) участь в обговоренні питань щодо розвитку законодавства стосовно ієрархії поводження з відходами;
- е) участь в обговоренні питань, пов'язаних із розміщенням, проектуванням, спорудженням та експлуатацією об'єктів поводження з відходами;
- є) екологічне страхування відповідно до законодавства України;
- ж) відшкодування шкоди, заподіяної їх здоров'ю та майну внаслідок порушення законодавства про відходи.

Стаття 24

Обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства у сфері поводження з відходами

Громадяни України, іноземці та особи без громадянства зобов'язані:

- а) дотримуватися вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів у сфері поводження з відходами;

- б) вносити в установленому порядку плату за користування послугами з вивезення побутових відходів;
- в) виконувати інші обов'язки, передбачені законами, щодо запобігання забрудненню навколишнього природного середовища відходами

Стаття 25

Права підприємств, установ та організацій у сфері поводження з відходами

Підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на:

- а) одержання в установленому порядку інформації про технології утилізації відходів, будівництво та експлуатацію об'єктів поводження з відходами;
- б) зберігання відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах відповідно до санітарних норм і правил утримання території;
- в) несення пропозицій, пов'язаних з розміщенням, проектуванням, будівництвом та експлуатацією об'єктів поводження з відходами;
- г) одержання в установленому порядку пільг у разі участі у створенні об'єктів поводження з відходами;
- д) участь у розробленні місцевих, регіональних та загальнодержавного планів поводження з відходами згідно із п'ятиступеневою ієрархією поводження з відходами, програм запобігання утворенню відходів та інших програм у сфері поводження з побутовими відходами;
- е) участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

Стаття 26

Обов'язки суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з відходами

Суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані:

а) запобігати утворенню та зменшувати обсяги утворення відходів;

б) забезпечувати приймання та утилізацію відходів, що утворюються від їх власної продукції, у тому числі використаних пакувальних матеріалів і тари, в яких знаходилася продукція цих підприємств, установ та організацій - суб'єктів господарської діяльності, або укладати угоди з відповідними організаціями на їх збирання та утилізацію;

в) передбачати при укладанні угод на поставку в Україну товарної продукції утилізацію чи вивезення з України використаних пакувальних матеріалів і тари;

г) забезпечувати збирання, оброблення, перероблення та утилізацію відходів кінцевого споживання продукції, які утворюються внаслідок зносу й відпрацювання продукції, що виробляється чи імпортується в Україну цими суб'єктами господарської діяльності шляхом:

самостійного, в індивідуальному порядку здійснення комплексу заходів щодо приймання, збирання, вивезення, оброблення, перероблення відходів на власних потужностях та/або передачу чи постачання іншим суб'єктам господарювання для утилізації. Підтвердженням самостійного здійснення відповідного комплексу заходів є інформація про виконання зобов'язань із забезпечення збирання, оброблення, перероблення та утилізації таких відходів, що надана в установленому порядку центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;

або членства в колективній організації у сфері поводження з відходами та сплати цільового внеску відповідно;

або сплати екологічного податку за утилізацію відходів їх власної продукції;

д) визначати склад і властивості відходів, що утворюються, а також ступінь небезпечності відходів для навколишнього природного середовища та здоров'я людини відповідно до нормативно-правових актів, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища;

е) на основі матеріально-сировинних балансів виробництва виявляти і вести первинний поточний облік кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, і подавати щодо них статистичну звітність у встановленому порядку;

є) забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки;

ж) брати участь у будівництві об'єктів поводження з відходами;

з) здійснювати організаційні, науково-технічні та технологічні заходи для максимальної утилізації відходів, реалізації чи передачі їх іншим споживачам або підприємствам, установам та організаціям, що займаються збиранням, обробленням та утилізацією відходів, а також забезпечувати за власний рахунок екологічно обґрунтоване видалення тих відходів, що не підлягають утилізації;

и) не допускати змішування відходів, якщо це не передбачено існуючою технологією та ускладнює поводження з відходами або не доведено, що така дія відповідає вимогам підвищення

екологічної безпеки;

і) не допускати змішування біо-відходів з іншими видами відходів;

ї) надавати публічну доступну інформацію щодо можливості повторного використання чи утилізації виробленої чи імпортованої продукції;

й) не допускати зберігання та видалення відходів у несанкціонованих місцях чи об'єктах;

к) здійснювати контроль за станом місць чи об'єктів розміщення власних відходів;

і) своєчасно в установленому порядку сплачувати екологічний податок, що справляється за захоронення відходів та за утилізацію відходів;

м) надавати місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, уповноваженим органам виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність, у тому числі про випадки несанкціонованого попадання відходів у навколишнє природне середовище та вжиті щодо цього заходи;

н) призначати відповідальних осіб у сфері поводження з відходами;

о) забезпечувати розробку в установленому порядку та виконання планів організації роботи у сфері поводження з відходами;

п) відшкодовувати шкоду, заподіяну навколишньому природному середовищу, здоров'ю та майну громадян, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил поводження з відходами, відповідно до законодавства України;

м) забезпечувати професійну підготовку, підвищення кваліфікації та проведення атестації фахівців у сфері поводження з відходами;

р) мати ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами і/або дозвіл на транскордонне перевезення небезпечних відходів;

с) мати погоджений із уповноваженими органами виконавчої влади план дій на випадок виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з поводженням з небезпечними відходами;

т) здійснювати планування нового будівництва або реконструкції об'єкта поводження з відходами з дотриманням вимог законодавства про містобудування;

у) мати дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, якщо їхня діяльність призводить до утворення відходів, для яких Пзув перевищує 1000;

ф) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством, щодо запобігання забрудненню навколишнього природного середовища відходами. Суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами, діяльність яких призводить виключно до утворення відходів, для яких Пзув до 1000, зобов'язані щороку подавати декларацію про відходи за формою та у порядку, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Суб'єкти господарювання, які в установленому порядку визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів на певній території, здійснюють їх роздільне збирання. Суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами укладають договори з юридичною особою, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів на певній території, на якій знаходиться об'єкт утворення відходів.

Р о з д і л V
КОМПЕТЕНЦІЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Стаття 27

Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері поводження з відходами

До компетенції Кабінету Міністрів України у сфері поводження з відходами належить:

- а) забезпечення проведення державної політики у сфері поводження з відходами;
- б) забезпечення розроблення і виконання уповноваженими органами загальнодержавних і міждержавних планів та програм поводження з відходами згідно із п'ятиступеневою ієрархією відходів, національної стратегії щодо зменшення кількості біо-відходів, які спрямовуються на полігони, запровадження маловідходних, енергозберігаючих та ресурсозберігаючих технологій;
- в) забезпечення організаційно-економічних засад у сфері поводження з відходами, впровадження маловідходних, безвідходних технологій, стимулювання роздільного збирання та утилізації відходів;
- г) координація роботи міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами;
- д) затвердження порядку надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;
- е) затвердження переліку небезпечних відходів та переліку небезпечних відходів у складі побутових відходів, умов за яких деякі побутові відходи перестають бути відходами з урахуванням захисту навколишнього природного середовища та здоров'я людини, встановлення граничних показників шкідливих речовин;
- є) затвердження переліку відходів, транскордонне перевезення і видалення яких підлягає державному регулюванню, та організація контролю за їх перевезенням і видаленням;
- з) затвердження переліку операцій, пов'язаних з утилізацією та видаленням відходів;
- и) забезпечення створення в Україні об'єктів для захоронення небезпечних відходів, що не підлягають знешкодженню та утилізації;
- і) визначення порядку обліку утворення, утилізації та видалення відходів;
- ї) організація підготовки фахівців у сфері поводження з відходами;
- й) забезпечення участі України у міжнародному співробітництві у сфері поводження з відходами;
- к) встановлення квот на ввезення в Україну для утилізації відходів як вторинної сировини;
- м) визначення органу ліцензування операцій у сфері поводження з небезпечними відходами;
- н) встановлення порядку надання письмової згоди (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів;
- о) встановлення порядку ввезення, вивезення і транзиту через територію України окремих видів відходів;
- п) затвердження вимог до систем поводження з відходами;
- р) затвердження форми декларації про відходи та порядку її подання;
- с) затвердження ліцензійних умов обов'язкових для виконання при провадженні видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Кабінет Міністрів України може здійснювати й інші повноваження у сфері поводження з відходами відповідно до законів України.

Стаття 28

Повноваження Автономної Республіки Крим у сфері поводження з відходами

До повноважень Автономної Республіки Крим у сфері поводження з відходами належить:

- а) виконання Конституції (254к/96-ВР) та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади;
- б) участь у формуванні державної політики у сфері поводження з відходами;
- в) здійснення заходів у сфері поводження з відходами відповідно до законодавства України;
- г) забезпечення виконання на території Автономної Республіки Крим загальнодержавних програм та програм поводження з відходами;
- д) затвердження та забезпечення виконання програм Автономної Республіки Крим щодо поводження з відходами;
- е) координація і сприяння розробленню місцевих програм поводження з відходами;
- є) контроль за виконанням на території Автономної Республіки Крим загальнодержавних програм та програм Автономної Республіки Крим поводження з відходами;
- ж) контроль за дотриманням законодавства підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами на території Автономної Республіки Крим;
- з) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів.

Законами України до повноважень Автономної Республіки Крим можуть бути віднесені й інші повноваження у сфері поводження з відходами.

Стаття 29

Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами

До повноважень місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами належить:

- а) виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади;
- б) участь у розробленні загальнодержавних програм раціонального використання відходів і вжиття необхідних заходів для запровадження маловідходних та енергозберігаючих технологій;
- в) організація розроблення та здійснення регіональних і місцевих програм поводження з відходами, а також забезпечення реалізації загальнодержавних програм;
- г) координація та сприяння розвитку підприємницької діяльності у сфері поводження з відходами;
- д) здійснення контролю за використанням відходів з урахуванням їх ресурсної цінності та вимог безпеки для здоров'я людей і навколишнього природного середовища;
- е) здійснення контролю за діяльністю об'єктів поводження з відходами;
- є) взаємодія з органами місцевого самоврядування;
- ж) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів;
- з) організація та сприяння створенню спеціалізованих підприємств усіх форм власності для збирання, оброблення, утилізації та видалення відходів, а також для виготовлення, монтажу та сервісного обслуговування відповідного устаткування;
- и) залучення та об'єднання на договірних засадах коштів підприємств, установ, організацій та громадян, місцевого бюджету і позабюджетних фондів для фінансування будівництва нових, розширення та реконструкції діючих об'єктів поводження з відходами, а також для вивчення можливості утилізації відходів, їх маркетингу тощо;
- і) складання і ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів і реєстру місць видалення відходів, оприлюднення на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет;
- ї) організація ведення обліку утворення, оброблення, знешкодження, утилізації та видалення відходів, їх паспортизації;
- й) організація збирання і видалення побутових та інших відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також здійснення роздільного збирання корисних компонентів цих відходів;
- к) видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами терміном на три роки;
- л) реєстрація декларацій про відходи у порядкух встановлених Кабінетом Міністрів

України;

м) забезпечення ліквідації несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів самостійно або за рішенням уповноважених на те органів;

н) сприяння роз'ясненню законодавства про відходи серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини;

о) здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про відходи.

Крім повноважень, зазначених у частині першій цієї статті, до повноважень обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері поводження з відходами належить:

а) проведення в установленому законодавством порядку державної екологічної експертизи науково-дослідних і технологічних розробок та проектно-кошторисної документації на будівництво і реконструкцію підприємств, установок, полігонів, комплексів, споруд, інших спеціально відведених місць чи об'єктів щодо дотримання вимог законодавства та нормативів під час утворення, оброблення, утилізації та видалення відходів, крім об'єктів, рішення щодо затвердження (схвалення) яких приймається Кабінетом Міністрів України;

б) видача відповідно до закону дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами терміном на три роки;

в) погодження місць розміщення об'єктів поводження з відходами (крім небезпечних відходів).

Під час підготовки проектів місцевих бюджетів місцеві державні адміністрації вносять пропозиції щодо залучення коштів, необхідних для здійснення заходів у сфері поводження з відходами.

Стаття 30

Повноваження органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища у сфері поводження з відходами

До повноважень органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища у сфері поводження з відходами належить:

а) проведення в установленому законодавством порядку державної екологічної експертизи науково-дослідних і технологічних розробок та проектно-кошторисної документації на будівництво і реконструкцію підприємств, установок, полігонів, комплексів, споруд, інших спеціально відведених місць чи об'єктів щодо дотримання вимог законодавства та нормативів під час утворення, оброблення, утилізації та видалення відходів, крім об'єктів, рішення щодо затвердження (схвалення) яких приймається Кабінетом Міністрів України;

б) видача відповідно до закону дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами терміном на три роки;

в) реєстрація декларацій про відходи у порядкух встановлених Кабінетом Міністрів України;

г) погодження місць розміщення об'єктів поводження з відходами (крім небезпечних відходів).

Стаття 31

Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами

Органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують:

а) виконання вимог законодавства про відходи;

б) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів та

впровадження роздільного збирання побутових відходів;

в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів;

г) затвердження місцевих і регіональних програм поводження з відходами згідно із п'ятиступеневою ієрархією поводження з відходами, програм щодо попередження утворення відходів, планів очистки існуючих місць захоронення та контроль за їх виконанням;

д) вжиття заходів для стимулювання зареєстрованих в установленому законом порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами;

е) вирішення питань щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами;

є) координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що знаходяться на їх території, в межах компетенції;

ж) здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами на своїй території;

з) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів;

і) проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з населенням, сприяння роз'ясненню законодавства про відходи серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини;

ї) здійснення інших повноважень відповідно до законів України;

й) надання згоди на розміщення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю;

к) забезпечення контролю та моніторингу під час функціонування та закриття полігонів, а також процедур подальшого догляду після закриття з метою забезпечення їх знешкодження;

л) забезпечення необхідної обробки відповідних відходів перед їх захороненням.

Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.

Стаття 32

Уповноважені орган виконавчої влади у сфері поводження з відходами

Уповноваженими органами виконавчої влади у сфері поводження з відходами є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, а на території Автономної Республіки Крим - орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, інші органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції.

Стаття 33

Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у сфері поводження з відходами належить:

а) проведення в установленому законодавством порядку державної екологічної експертизи науково-дослідних і технологічних розробок та проектно-кошторисної документації на будівництво і реконструкцію підприємств, установок, полігонів, комплексів, споруд, інших спеціально відведених місць чи об'єктів щодо дотримання вимог законодавства та нормативів під час утворення, оброблення, утилізації та видалення відходів, стосовно об'єктів, рішення щодо

затвердження (схвалення) яких приймається Кабінетом Міністрів України;

б) створення інформаційно-аналітичних систем і банків даних про обсяги утворення та поводження з відходами, оприлюднення такої інформації на офіційному веб-сайті в мережі Інтернет;

в) надання письмової згоди (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів;

г) погодження місць розміщення небезпечних об'єктів поводження з відходами;

д) участь у розробленні та погодженні нормативних документів, що регулюють питання поводження з відходами;

е) розроблення пропозицій щодо розміщення об'єктів для поводження з небезпечними відходами та їх перевезення по території України;

є) забезпечення обміну інформацією з відповідними органами влади інших держав та міжнародними організаціями у сфері поводження з відходами;

ж) затвердження переліку небезпечних властивостей відходів за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою України;

з) здійснення функцій компетентного органу виконавчої влади, який забезпечує виконання положень Базельської конвенції про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх видаленням;

і) формування і ведення державного банку даних щодо впроваджених в Україні технологій утилізації відходів;

ї) розроблення та впровадження систем поводження з відходами;

й) формування і ведення державних реєстрів суб'єктів господарювання, які здійснюють збір і транспортування відходів або отримали дозволи на здійснення операцій з видалення чи утилізації відходів.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, здійснює й інші функції, передбачені цим Законом.

Стаття 34

Компетенція центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у сфері поводження з відходами

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у сфері поводження з відходами належить:

а) забезпечення формування державної політики у сфері поводження з відходами згідно з п'ятиступеневою ієрархією поводження з відходами, забезпечення розроблення державних програм у сфері поводження з відходами, планів та заходів у сфері поводження з відходами, координація роботи інших уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами та контролю за дотриманням вимог екологічної безпеки;

б) встановлення відповідно до закону порядку здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

в) участь у розробленні та погодженні нормативних документів, що регулюють питання поводження з відходами;

г) укладення в передбаченому законом порядку міжвідомчих міжнародних договорів України щодо співробітництва у сфері поводження з відходами та контролю за транскордонним перевезенням відходів;

д) забезпечення обміну інформацією з відповідними органами влади інших держав та міжнародними організаціями у сфері поводження з відходами;

е) затвердження переліку небезпечних властивостей відходів за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення;

ж) затвердження за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує

формування державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, процедур контролю та моніторингу під час функціонування та закриття полігонів, а також процедур подальшого догляду після закриття з метою забезпечення їх знешкодження;

ї) затвердження форми та строків надання інформації про виконання зобов'язань із забезпечення збирання, оброблення, перероблення та утилізації відходів;

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, здійснює також інші функції, передбачені законом.

Стаття 35

Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у сфері поводження з відходами

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у сфері поводження з відходами належить здійснення державного нагляду (контролю) за виконанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, іншими органами, органами місцевого самоврядування делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, за додержанням підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог законодавства про поводження з відходами щодо:

а) дотримання вимог виданих дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

б) складання і ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та реєстру місць видалення відходів;

в) перевезення небезпечних відходів територією України та за транскордонним перевезенням відходів;

г) збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення, захоронення відходів;

г) ведення первинного обліку кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, подання відповідної статистичної звітності в установленому порядку та паспортизації таких.

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у сфері поводження з відходами належить здійснення державного нагляду (контролю) за виконанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, іншими органами, органами місцевого самоврядування делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, за додержанням підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог законодавства про поводження з відходами щодо:

а) дотримання вимог виданих дозволів відходів;

б) дотримання вимог нормативно-технічної і технологічної документації, погодженої в установленому порядку, при виробництві продукції (крім дослідних зразків) з відходів чи з їх використанням;

в) дотримання правил і режиму експлуатації установок, виробництв з оброблення та

утилізації відходів;

г) дотримання правил зберігання, транспортування, знешкодження, ліквідації, захоронення пестицидів і агрохімікатів, токсичних хімічних речовин, небезпечних речовин;

д) дотримання вимог екологічної безпеки при транспортуванні, зберіганні, використанні, знешкодженні та захороненні хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних речовин і відходів;

е) своєчасного та повного виконання заходів із захисту земель від засмічення та забруднення відходами;

є) дотримання процедур збирання та перевезення відходів, їх прийняття, забезпечення необхідної переробки відходів перед їх захороненням, а також контролю та моніторингу під час функціонування та закриття полігонів, а також подальшого догляду після закриття з метою забезпечення їх знешкодження.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, здійснює також інші повноваження, передбачені законом.

Стаття 36

Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, у сфері поводження з відходами

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, у сфері поводження з відходами належить:

а) здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду за дотриманням державних санітарних норм, правил, гігієнічних нормативів під час утворення, збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення відходів, а також забезпечення у стандартах, нормах і правилах та інших нормативних документах щодо поводження з відходами вимог безпеки для здоров'я людини;

б) визначення пріоритетних заходів щодо охорони здоров'я людини від негативного впливу відходів;

в) проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи проектно-кошторисної документації з метою визначення місць розташування та техніко-економічного обґрунтування проєктів будівництва, розширення, реконструкції об'єктів поводження з відходами;

г) видача висновків державної санітарно-гігієнічної експертизи щодо об'єктів поводження з відходами;

д) встановлення санітарно-гігієнічних вимог до продукції, що виробляється з відходів, та видача гігієнічного сертифіката на неї;

е) методичне забезпечення та здійснення контролю при визначенні рівня небезпечності відходів;

є) погодження республіканських Автономної Республіки Крим, обласних (міст Києва та Севастополя) програм у сфері поводження з відходами;

ж) інші функції, передбачені законами України.

Стаття 37

Компетенція центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, у сфері поводження з відходами

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, у сфері поводження з відходами належать:

а) формування державної політики у сфері поводження з побутовими відходами,

забезпечення розроблення державних програм у сфері поводження з побутовими відходами, планів та заходів у сфері поводження з побутовими відходами;

б) координація діяльності місцевих органів виконавчої влади у сфері поводження з побутовими відходами;

в) нормативно-методичне забезпечення з питань поводження з побутовими відходами;

г) розроблення та затвердження державних стандартів, норм і правил у сфері поводження з побутовими відходами;

д) погодження республіканських Автономної Республіки Крим, обласних (міст Києва та Севастополя) програм у сфері поводження з побутовими відходами;

е) встановлення за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, порядку розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів;

є) затвердження за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, правил експлуатації (з0821-12) та утримання об'єктів поводження з побутовими відходами;

ж) інші повноваження, передбачені законами України.

Стаття 38

Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, у сфері поводження з відходами

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, у сфері поводження з відходами належить:

а) реалізація державної політики у сфері поводження з побутовими відходами, забезпечення розроблення та виконання державних програм у сфері поводження з побутовими відходами, планів та заходів у сфері поводження з побутовими відходами;

б) погодження республіканських Автономної Республіки Крим, обласних, міст Києва та Севастополя програм у сфері поводження з побутовими відходами;

в) інші повноваження, передбачені законами України.

Розділ VI

ЗАХОДИ І ВИМОГИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ АБО ЗМЕНШЕННЯ УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ ТА ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНОГО ПОВОДЖЕННЯ З НИМИ

Стаття 39

Заходи щодо запобігання або зменшення обсягів відходів

З метою запобігання або зменшення обсягів утворення відходів а стимулювання впровадження маловідходних технологій Кабінет Міністрів України, міністерства та інші центральні і місцеві органи виконавчої влади в межах своєї компетенції здійснюють:

а) розроблення та впровадження науково обґрунтованих нормативів утворення відходів на одиницю продукції (сировини та енергії), виконання робіт і надання послуг, що регламентують їх кількісний та якісний склад, відповідно до передових технологічних досягнень;

б) періодичний перегляд встановлених нормативів утворення відходів, спрямований на зменшення їх обсягів, з урахуванням передового вітчизняного і зарубіжного досвіду та економічних можливостей;

в) забезпечення реалізації принципу розширеної відповідальності виробника для посилення повторного використання, запобігання, переробки та іншого виду утилізації відходів суб'єктами господарської діяльності, які за родом діяльності, обробляють, продають чи

імпортують продукти (виробник продукту);

г) вжиття належних заходів для заохочення розробки продуктів для зменшення їхнього впливу на довкілля та вироблення відходів, стимулювання розвитку, виробництва та просування продукції багаторазового використання, технічно тривалої та придатної для належної та безпечної переробки після того, як вона перетвориться на відходи, та ліквідація якої не шкодить довкіллю, щоб утилізація та ліквідація продуктів, що перетворилися на відходи, відбувалися у відповідності з чинним законодавством;

д) встановлення порядку прийняття повернутих продуктів та відходів, що лишилися після використання таких продуктів, так само як і подальше управління відходами, фінансової відповідальності, зобов'язань обов'язкового маркування продукції та надання публічно доступної інформації, що стосується міри, до якої продукт може бути повторно використаний при реалізації принципу розширеної відповідальності виробника;

е) розроблення та впровадження системи поводження з пакувальними матеріалами і тарою; системи збирання, видалення, знешкодження та утилізації відпрацьованих олив (мастил); системи збирання, заготівлі та утилізації зношених шин, гумотехнічних виробів та відходів гумовотехнічного виробництва; системи заготівлі та утилізації непридатних до використання транспортних засобів; системи збирання та утилізації електричного та електронного обладнання; системи збирання, видалення, утилізації відходів, що утворюються у процесі медичного обслуговування, ветеринарної практики, пов'язаних з ними дослідних робіт;

є) розроблення загальних вимог щодо поводження з побутовими відходами згідно із п'ятиступеневою ієрархією поводження з відходами;

ж) розроблення системи інформаційного, науково-методичного забезпечення виробників відходів відомостями про технологічні та інші можливості зменшення обсягів утворення та утилізації відходів.

Стаття 40

Заходи щодо обмеження та запобігання негативному впливу відходів

З метою обмеження та запобігання негативному впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини забороняється:

а) провадити будь-яку господарську діяльність, пов'язану з утворенням відходів, без одержання від місцевих органів виконавчої влади дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами відповідно до вимог цього Закону;

б) використовувати результати наукових досліджень, впроваджувати в практику винаходи, застосовувати нову техніку, імпортувати устаткування, технології та системи, якщо вони не передбачають запобігання чи мінімізацію обсягів утворення відходів на всіх стадіях технологічного процесу, їх утилізацію та безпечно видалення;

в) визначати місця розміщення підприємств, установок, полігонів, комплексів, сховищ та інших об'єктів поводження з відходами, проектувати та будувати регіональні і міжрегіональні комплекси оброблення, знешкодження, утилізації та видалення відходів, якщо вони не відповідають екологічним та санітарно-гігієнічним вимогам;

г) приймати рішення про розміщення і розвиток міст та інших населених пунктів без визначення технічних та інших заходів щодо створення умов для утилізації чи видалення побутових відходів;

д) вводити в дію нові і реконструйовані підприємства та інші об'єкти, не забезпечені устаткуванням і технологіями для безпечного поводження з відходами, та в разі відсутності даних, необхідних для оцінки їх впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, згідно з установленим порядком;

е) передавати чи продавати небезпечні відходи громадянам, підприємствам, установам та організаціям, якщо вони не забезпечують утилізації чи видалення цих відходів екологічно безпечним способом;

є) залучати дітей і підлітків до організованого збирання відходів (як вторинної сировини), небезпечних для здоров'я;

ж) порушувати строки переробки відходів, ввезених в Україну відповідно до встановлених

квотами умов;

з) порушувати встановлені квоти на ввезення в Україну відходів як вторинної сировини;

і) ввезення в Україну, за винятком транзитного перевезення, будь-яких відходів з метою їх зберігання чи видалення;

і) - захоронення з 1 січня 2018 року більше 75% від загальної кількості (за масою) побутових відходів, що підлягають захороненню, вироблених у 2010 році або в останньому році, що передує 2010 року за даними статистичної звітності, що розкладаються біологічним шляхом;

- захоронення з 1 січня 2020 року більше 50% від загальної кількості (за масою) побутових відходів, що підлягають захороненню, вироблених у 2010 році або в останньому році, що передує 2010 року за даними статистичної звітності, що розкладаються біологічним шляхом;

захоронення з 1 січня 2030 року більше 35% від загальної кількості (за масою) побутових відходів, що підлягають захороненню, вироблених у 2010 році або в останньому році, що передує 2010 року за даними статистичної звітності, що розкладаються біологічним шляхом.

Стаття 41

Вимоги щодо зберігання та видалення відходів

Зберігання та видалення відходів здійснюються відповідно до вимог екологічної безпеки та способами, що забезпечують максимальне використання відходів чи передачу їх іншим споживачам (за винятком захоронення).

На кожне місце чи об'єкт зберігання або видалення відходів складається спеціальний паспорт, в якому зазначаються найменування та код відходів (згідно з державним класифікатором відходів), їх кількісний та якісний склад, походження, а також технічні характеристики місць чи об'єктів зберігання чи видалення і відомості про методи контролю та безпечної експлуатації цих місць чи об'єктів.

Видалення відходів здійснюється відповідно до встановлених законодавством вимог екологічної безпеки з обов'язковим забезпеченням можливості утилізації чи захоронення залишкових продуктів за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Зберігання та видалення відходів здійснюються в місцях, визначених органами місцевого самоврядування з врахуванням вимог земельного та природоохоронного законодавства, за наявності дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, в якому визначені види та кількість відходів, загальні технічні вимоги, заходи безпеки, відомості щодо утворення, призначення, методів оброблення відходів відповідно до встановлених умов їх зберігання.

Визначені для зберігання та видалення відходів місця чи об'єкти повинні використовуватися лише для відходів, заявлених на одержання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

Забороняється змішування чи захоронення відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія.

Забороняється несанкціоноване скидання і захоронення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Захоронення відходів у надрах допускається у виняткових випадках за результатами спеціальних досліджень з дотриманням стандартів, норм і правил, передбачених законодавством України.

Стаття 42

Контроль у сфері поводження з відходами

Контроль у сфері поводження з відходами здійснюють центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику

у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, громадські інспектори з благоустрою населених пунктів.

Первинний виробничий контроль у сфері поводження з відходами здійснюють у межах своєї компетенції виробники відходів.

Громадський контроль у сфері поводження з відходами здійснюють громадські інспектори з охорони довкілля відповідно до законодавства.

Р о з д і л VII ОСОБЛИВОСТІ ПОВОДЖЕННЯ З ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ВІДХОДІВ

Стаття 43

Вимоги щодо поводження з небезпечними відходами

Усі небезпечні відходи за ступенем їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та на життя і здоров'я людини поділяються на чотири класи і підлягають обліку.

Відповідний клас відходів визначається виробником відходів відповідно до нормативно-правових актів, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Утворення, збирання, перевезення небезпечних відходів, так само як їх зберігання та оброблення, повинні здійснюватись в умовах, що забезпечують захист довкілля та здоров'я людей, включаючи можливості моніторингу та контролю їх потоків від виробництва до кінцевого призначення.

Небезпечні відходи не повинні змішуватися з іншими категоріями небезпечних відходів або з іншими відходами, речовинами або предметами. Змішування включає розбавлення небезпечних речовин.

Змішування може бути дозволено за умов, якщо:

- а) операція змішування проводиться установою або підприємством, яке отримало відповідний дозвіл;
- б) дотримано вимог законодавства та не збільшено негативний вплив поводження з відходами на довкілля та здоров'я людей; та
- в) операція змішування проходить за використання найкращої з доступних технологій.

Під час збирання, перевезення та тимчасового зберігання небезпечні відходи повинні бути спаковані та маркувалися відповідно до міжнародних стандартів та чинних стандартів України.

Зазначені вимоги не застосовуються до окремих видів небезпечних відходів з домогосподарств, доки вони не будуть зібрані, видалені або утилізовані установою або підприємством, яке отримало дозвіл або зареєстроване відповідно до законодавства.

Установи або підприємства - виробники небезпечних відходів, а також установи або підприємства, які збирають чи перевозять небезпечні відходи на професійній основі, або діють у якості дилерів чи брокерів стосовно небезпечних відходів, повинні вести хронологічні записи кількості, природи та походження відходів та, за необхідності, призначення, частоти збирання, способу перевезення та передбачуваного методу оброблення щодо відходів, а також зробити таку інформацію доступною на вимогу для уповноважених органів.

Записи про небезпечні відходи повинні зберігатися щонайменше п'ять роки, окрім записів про установи та підприємства, що перевозять небезпечні відходи, які повинні зберігатися щонайменше 12 місяців.

Суб'єкт господарської діяльності, у власності або у користуванні якого є хоча б один об'єкт поводження з небезпечними відходами, зобов'язаний:

забезпечити запобігання забрудненню ними навколишнього природного середовища, а у разі виникнення такого забруднення - ліквідувати забруднення та його наслідки для

навколишнього природного середовища та здоров'я людини;

вжити всіх необхідних заходів для того, щоб виробництво, збір, перевезення небезпечних відходів, так само як його зберігання і обробка, проводилися в умовах, що забезпечують захист довкілля та здоров'я людей, включаючи забезпечення можливості простежити від виробництва до кінцевого призначення та контролю небезпечних відходів;

вживати заходів, направлених на запобігання аваріям, обмеження і ліквідацію їх наслідків за власні кошти та захист людей і навколишнього природного середовища від їх впливу;

забезпечувати експлуатацію зазначених об'єктів і перевезення небезпечних відходів з додержанням вимог природоохоронного законодавства;

мати ліцензію на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами (не підлягає ліцензуванню зберігання (накопичення) суб'єктом господарювання утворених ним небезпечних відходів, якщо протягом року з дня утворення небезпечні відходи передаються суб'єктам господарювання, що мають ліцензію на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами);

ідентифікувати об'єкти поводження з небезпечними відходами відповідно до Закону України "Про об'єкти підвищеної небезпеки";

мати план локалізації та ліквідації аварії на об'єкті;

У випадку, якщо об'єкт поводження з відходами належить до об'єктів підвищеної небезпеки, подавати декларацію безпеки та надавати інформацію про такі об'єкти відповідно до Закону України "Про об'єкти підвищеної небезпеки".

У разі порушення суб'єктом господарської діяльності ліцензійних умов поводження з небезпечними відходами ліцензія анулюється у встановленому законом порядку. До поводження з небезпечними відходами допускаються особи, які мають професійну підготовку, підтверджену свідоцтвом (сертифікатом) на право роботи з небезпечними речовинами, та не мають медичних протипоказань. Допуск працівників до роботи забезпечується відповідною посадовою особою підприємства, установи, організації.

Перевезення небезпечних відходів дозволяється лише за наявності їх паспорта та ліцензії на поводження з ними і супроводжуватися ідентифікаційними документами, які можуть бути представлені в електронному вигляді, та повинні містити належні дані, передбачені законодавством про перевезення небезпечних вантажів.

Перевезення небезпечних відходів здійснюється за умови обов'язкового страхування цивільної відповідальності перевізника за збитки, які можуть бути завдані ним під час перевезення, відповідно до закону.

Захоронення небезпечних відходів дозволяється лише у спеціально обладнаних місцях та здійснюється відповідно до ліцензійних умов щодо поводження з небезпечними відходами. Проведення інших видів діяльності, не пов'язаної з поводженням з небезпечними відходами, на території, відведеній для їх зберігання чи видалення, забороняється. Відповідальність суб'єкта господарської діяльності, у власності або у користуванні якого є хоча б один об'єкт поводження з небезпечними відходами, за шкоду, яка може бути заподіяна аваріями на таких об'єктах життю, здоров'ю, майну фізичних та/або юридичних осіб, підлягає обов'язковому страхуванню відповідно до закону.

Стаття 44

Порядок надання письмової згоди (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів

Письмова згода (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів надається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, протягом 60 днів до запланованої дати їх першого перевезення.

Підставами для прийняття рішення про відмову у наданні письмової згоди (повідомлення) є:

недостовірність даних у документах, поданих для отримання письмової згоди (повідомлення);

подання документів, необхідних для отримання письмової згоди (повідомлення), не в повному обсязі та/або невідповідність їх встановленим законодавством вимогам;

непогодження матеріалів іншими уповноваженими органами виконавчої влади; відсутність фінансових гарантій за завдану шкоду під час здійснення транскордонного перевезення відходів територією України залежно від виду та класу небезпеки відходів. Письмова згода (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів надається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 45

Ліцензування господарської діяльності поводження з небезпечними відходами

Господарська діяльність поводження з небезпечними відходами здійснюється суб'єктами господарювання на підставі ліцензії, що видається в порядку, встановленому Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та у відповідності із ліцензійними умовами.

До господарської діяльності поводження з небезпечними відходами належить комплекс заходів збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення (перероблення) і утилізації та/або знешкодження небезпечних відходів, їх видалення, захоронення.

Відповідність матеріально-технічної бази встановленим вимогам та заявленим у клопотанні здобувачем ліцензії документах для одержання ліцензії характеристикам, підлягає обов'язковій перевірці до видачі ліцензії у межах строків, передбачених для видачі ліцензії, за місцем провадження діяльності органом ліцензування у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Загальні вимоги до матеріально-технічної бази для здійснення господарської діяльності поводження з небезпечними відходами, а також технічної документації визначаються ліцензійними умовами.

Контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних вимог здійснюється органом ліцензування.

Стаття 46

Вимоги щодо поводження з окремими видами відходів як вторинною сировиною

Загальні вимоги до матеріально-технічної бази для збирання і заготівлі відходів як вторинної сировини, забезпечення протипожежної та екологічної безпеки встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Операції поводження з окремими видами відходів як вторинною сировиною в частині приймання і закупівлі їх у населення спеціалізовані підприємства здійснюють через свої приймальні пункти (стаціонарні або пересувні).

Суб'єкти господарської діяльності, які виробляють, переробляють, продають чи імпортують продукцію, використання якої призводить до утворення відходів як вторинної сировини, зобов'язані:

вести облік продукції (матеріалів), використання яких призводить до утворення відходів як вторинної сировини від їх продукції;

надавати інформацію про обсяги продукції та матеріалів, використання яких призводить до утворення відходів, а також інформацію про виконання зобов'язань із забезпечення збирання, оброблення, перероблення та утилізації таких відходів центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, в терміни та за формою, затвердженою цим органом;

надавати місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, уповноваженим органам виконавчої влади у сфері поводження з відходами, інформацію про склад і властивості продукції (матеріалів), використання яких призводить до утворення відходів та пов'язану з ними діяльність;

здійснювати роздільне збирання відходів від їх продукції (за їх видами) та до 2018 року забезпечити роздільне збирання для таких категорій відходів як: папір, метал, пластик та скло;

забезпечувати передачу або постачання відходів суб'єктам господарської діяльності на оброблення, перероблення або утилізацію за їх видами;

організувати місця для збирання відходів від їх власної продукції на території торгівельного закладу та надавати можливість споживачам товарів залишати відходи такої продукції та групову й іншу упаковку, що утворюється від продажу цими торгівельними закладами товарів;

забезпечити наглядною інформацією споживачів товарів щодо необхідності утилізації відходів кінцевого споживання продукції;

З метою формування утилізації з високим рівнем ефективності ресурсів необхідно забезпечити досягнення таких цілей:

- до 2020 року - підготовка до повторного використання та переробки відходів, зокрема як папір, метал, пластик та скло, з домогосподарств та, за можливості, з інших джерел, якщо їх потоки відходів подібні до відходів з домогосподарств, має бути збільшена щонайменше до 50 % за вагою;

- до 2025 року - підготовка до повторного використання, переробки та інших видів утилізації матеріалу, включаючи операції засипання із використанням відходів безпечного складу для заміни інших матеріалів та будівельні відходи за винятком природного матеріалу, повинна бути збільшена щонайменше до 70% за вагою.

Стаття 47

Вимоги щодо поводження з побутовими відходами

Поводження з побутовими відходами здійснюється відповідно до державних норм, стандартів і правил.

Власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі джерел утворення побутових відходів, земельних ділянок, укладають договори з виконавцем послуг з вивезення побутових відходів, здійснюють оплату послуг з поводження з побутовими відходами та забезпечують роздільне збирання побутових відходів.

Виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у встановленому законодавством порядку.

Виконавець послуг з вивезення побутових відходів укладає договори на надання послуг з поводження з побутовими відходами із споживачами. Виконавець послуг з вивезення побутових відходів укладає договори на надання послуг з утилізації та видалення побутових відходів із суб'єктами господарювання, що надають такі послуги, згідно із схемою санітарного очищення населеного пункту.

Договори на надання послуг з поводження, вивезення, утилізації чи видалення побутових відходів укладаються протягом 30 днів з дати надходження пропозиції про укладення договору відповідно до типових договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Під час проектування житлових будинків, громадських, виробничих, складських та інших споруд передбачаються будівництво та облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збирання і зберігання побутових відходів, урн для побутових відходів.

Житлові масиви і внутрішньодворові території, дороги загального користування та інші об'єкти благоустрою населених пунктів, а також місця проведення масових заходів обладнуються контейнерними майданчиками, у тому числі для роздільного збирання побутових відходів, урнами для побутових відходів.

Роздільне збирання побутових відходів здійснюється їх власниками згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів мають збиратися окремо від інших видів побутових відходів.

Небезпечні відходи у складі побутових відходів збираються окремо від інших видів побутових відходів, а також мають відокремлюватися на етапі збирання чи сортування та передаватися спеціалізованим підприємствам, що одержали ліцензії на здійснення операцій у сфері

поводження з небезпечними відходами.

Перевезення побутових відходів здійснюється спеціально обладнаними транспортними засобами.

Захоронення побутових відходів дозволяється тільки на спеціально обладнаних для цього полігонах/звалищах.

Під час обрання органами місцевого самоврядування або місцевими державними адміністраціями схеми санітарного очищення перевага надається пропозиціям, що передбачають більший ступінь перероблення чи утилізації побутових відходів.

Термічне оброблення (спалювання) побутових відходів дозволяється лише на спеціально призначених для цього підприємствах чи об'єктах.

Спалювання побутових відходів дозволяється лише на енергетичні цілі з метою одержання теплової та/або електричної енергії.

Забороняється проектування, будівництво та експлуатація полігонів побутових відходів без оснащення системами захисту ґрунтових вод, вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату.

Стаття 48

Відпрацьовані оливи

З метою дотримання вимог стосовно поведінки з небезпечними відходами, встановлених законодавством, повинні бути вжиті необхідні заходи для того, щоб:

- а) відпрацьовані оливи збиралися окремо, якщо це технічно можливо;
- б) відпрацьовані оливи оброблялися відповідно законодавства;
- в) якщо це технічно можливо та економічно доцільно, відпрацьовані оливи з різними властивостями не змішувалися, а також відпрацьовані оливи не змішувалися з іншими видами відходів чи речовин, якщо таке змішування перешкоджає їх обробці.

З урахуванням технічних і економічних критеріїв доцільності, коли небезпечні відходи змішуються в спосіб, що суперечить частині 1, має бути проведене розділення, де це можливо і необхідно з метою виконання положень законодавства.

Відпрацьовані оливи підлягають регенерації у випадку, коли це технічно можливо й економічно доцільно.

Порядок збирання, видалення, оброблення та утилізації відпрацьованих оливи (мастил) затверджується Кабінетом міністрів України.

Стаття 49

Біо-відходи

З метою зменшення захоронення біо-відходів та зменшення їх негативного впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей, отримання з них товарної продукції центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування повинні вжити заходи щоб:

біо-відходи збиралися окремо від інших відходів з метою їх компостування та забезпечення перегнивання;

біо-відходи оброблялися методом, що забезпечує високий рівень захисту довкілля; матеріали, виготовлені з біо-відходів повинні бути екологічно безпечними.

Такі заходи повинні включати встановлення мінімальних вимог для поведінки з біо-відходами та критерії якості для компосту та перегною з біо-відходів, щоб забезпечити високий рівень захисту довкілля та здоров'я людей.

РОЗДІЛ VIII

ОБЛІК, МОНІТОРИНГ, ІНФОРМУВАННЯ ТА РЕЄСТРИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Стаття 50

Державний облік відходів

1. Державний облік відходів ведеться з метою систематизації даних про утворення та поводження з відходами, наявність відведених місць чи об'єктів, установок для утилізації та видалення відходів та їх потужності, а також для забезпечення державного моніторингу відходів і ведення державних реєстрів.

2. Державний облік утворення відходів та поводження з ними здійснюються шляхом подання суб'єктами господарської діяльності звітів про утворення та поводження з відходами.

3. Організація ведення державного обліку відходів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

4. Порядок ведення державного обліку відходів затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 51

Облік та звітність з питань поводження з відходами

1. Суб'єкти господарської діяльності, діяльність яких пов'язана з утворенням, поводженням з відходами та ліцензіати, що здійснюють поводження з небезпечними відходами, зобов'язані вести постійний облік відходів та методів поводження з ними. Облікові записи зберігаються для кожного окремо зареєстрованого виду діяльності суб'єкта господарської діяльності та окремо для кожного типу відходів. Методи обліку окремих видів відходів визначаються спеціальними законами.

2. Для здійснення обліку відходів та методів поводження з ними суб'єкти господарської діяльності зобов'язані вести облікові книги.

3. Облікові книги містять історичні відомості про кількість, характер і походження відходів і, при необхідності, призначення, частоту збору, режим транспортування і спосіб обробки відходів.

4. Записи відходів у облікових книгах здійснюються у відповідності з типовими формами первинної облікової документації відходів, розробленими та затвердженими уповноваженим органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

5. Облікові книги і записи відходів зберігається протягом п'яти років, навіть після припинення діяльності.

6. У разі зупинки роботи всіх споруд та об'єктів, суб'єкти господарської діяльності, визначені у пункті 1 цієї статті, передають облікові книги в органи місцевого самоврядування, які забезпечують їх зберігання у терміни, встановлені пунктом 5 цієї статті.

7. Записи відходів, що заносяться до облікових книг, обумовлюються системою показників, необхідних для заповнення звітів.

8. Форми звітності, порядок їх надання і використання відповідної інформації про відходи визначаються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

9. Виробники відходів, якими протягом звітного року утворено або оброблено більше 100 кг небезпечних відходів, або більше 100 тонн інших відходів, або здійснювалось утворення або перероблення відходів, що регулюються підзаконними актами, незалежно від кількості таких відходів, щороку до 15 лютого наступного за звітним року відправляють достовірний та повний звіт про види, кількості відходів та методи поводження з ними державним адміністраціям в областях, містах Києві і Севастополі, Раді Міністрів Автономної Республіки Крим за місцем знаходження суб'єкта господарської діяльності.

10. Будь-яка особа, що протягом звітного року розпоряджалась відходами відповідно до цього Закону або у відповідності зі спеціальними правовими нормами, щороку до 15 лютого наступного за звітним року відправляє достовірний та повний звіт про види, кількості відходів та методи поводження з ними виробникам відходів та місцевим державним адміністраціям в областях, містах Києві і Севастополі, Раді Міністрів Автономної Республіки Крим за місцем знаходження суб'єкта господарської діяльності.

11. Державні адміністрації в областях, містах Києві і Севастополі, Рада Міністрів

Автономної Республіки Крим здійснюють первинний контроль та аналіз даних звітів, зазначених у пунктах 9, 10 цієї статті вживають необхідні заходи для підтвердження отриманих даних після чого здійснюють їх завантаження у базу даних. Завантажені дані звітів до 30 квітня наступного за звітним року надсилаються до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, через пристрій для передачі даних або на носіях даних.

Стаття 52

Державний моніторинг відходів

1. З метою спостереження за дотриманням суб'єктами господарської діяльності норм та правил щодо поводження з відходами, визначених цим законом та іншими підзаконними актами, для забезпечення зменшення впливу відходів на довкілля і здоров'я населення та підвищення ефективності використання ресурсів економіки здійснюється державний моніторинг відходів.

2. Державний моніторинг відходів є складовою частиною державної системи моніторингу навколишнього природного середовища України і здійснюється в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 53

Інформування у сфері поводження відходів

1. Основними джерелами інформації у сфері поводження з відходами є дані державного обліку та моніторингу відходів, реєстрів місць утворення та поводження з відходами, дозволів, нормативно-правових актів та інших рішень, прийнятих у відповідності з цим законом.

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, державні адміністрації в областях, містах Києві і Севастополі, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим зобов'язані забезпечувати вільний доступ населення до інформації про утворення, поводження з відходами в межах їх повноважень, визначених законодавством.

3. Для здійснення своїх функцій центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища має право безоплатно отримувати від суб'єктів господарювання усіх форм власності дані про їх діяльність у сфері поводження з відходами та пояснення стосовно отриманої інформації і проведених операцій. Отримана інформація не підлягає розголошенню, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

4. Інформаційне забезпечення у сфері поводження з відходами здійснюється шляхом:

- щорічної підготовки та публікації в офіційних виданнях, розміщення на сторінках офіційних веб-сайтів інформації з питань утворення відходів та методів поводження з ними;
- поточного інформування громадськості через інтернет, засоби масової інформації про місця та об'єкти поводження з відходами;
- негайного інформування громадськості про надзвичайні ситуації щодо поводження з відходами;
- підготовки міжнародної звітності з питань поводження з відходами у рамках виконання міжнародних зобов'язань.

Стаття 54

Паспортизація відходів

Паспортизації підлягають в обов'язковому порядку всі відходи, що утворюються на території України і на які поширюється дія цього Закону.

Паспортизація відходів здійснюється у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Система і форми звітності, порядок надання і використання відповідної інформації про відходи визначаються та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує

державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 55

Ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів

З метою забезпечення збирання, оброблення, збереження та аналізу інформації про об'єкти утворення, оброблення та утилізації відходів ведеться їх реєстр, в якому визначаються номенклатура, обсяги утворення, кількісні та якісні характеристики відходів, інформація про поводження з ними та заходи щодо зменшення обсягів утворення відходів і рівня їх небезпеки. Реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів ведеться на підставі звітних даних виробників відходів, відомостей уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами.

Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 56

Ведення реєстру місць видалення відходів

З метою повного обліку та опису функціонуючих, закритих та законсервованих місць видалення відходів, їх якісного і кількісного складу, а також здійснення контролю за впливом відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини ведеться реєстр місць видалення відходів.

Реєстр місць видалення відходів ведеться на підставі відповідних паспортів, звітних даних виробників відходів, відомостей уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами. Дані реєстру підлягають щорічному уточненню.

Порядок ведення реєстру місць видалення відходів визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 57

Моніторинг місць утворення, зберігання та видалення відходів

З метою визначення та прогнозування впливу відходів на навколишнє природне середовище, своєчасного виявлення негативних наслідків, їх відвернення та подолання виробники відходів, їх власники, а також центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, а на території Автономної Республіки Крим - орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища здійснюють моніторинг місць утворення, зберігання і видалення відходів.

Моніторинг місць утворення, зберігання і видалення відходів є складовою єдиної системи державного моніторингу навколишнього природного середовища.

Стаття 58

Інформування про вплив відходів і місць чи об'єктів їх зберігання та видалення на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людини

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення, та інші уповноважені органи виконавчої влади у сфері поводження з відходами забезпечують заінтересовані органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, громадян та їх об'єднання інформацією про розташування місць чи об'єктів зберігання і видалення відходів, їх вплив на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людини.

РОЗДІЛ ІХ

ДОЗВОЛИ ТА РЕЄСТРИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Стаття 59

Декларація про відходи

Суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами, діяльність яких призводить виключно до утворення відходів, для яких показник загального утворення відходів (Пзув) становить від 50 до 1000, щороку подають Декларацію про відходи.

Порядок подання декларації про відходи та її форма затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у сфері поводження з відходами.

Для торговельних об'єктів Утворювач звільняється від необхідності отримання дозволу, достатньо лише подати Декларацію.

Стаття 60

Дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами

Операції у сфері поводження з відходами (крім тих, які призводять до утворення відходів, для яких Пзув перевищує 1000) здійснюються суб'єктами господарювання з дозволу уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами.

Видача (відмова у видачі, переоформлення, видача дубліката, анулювання) дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами здійснюється відповідно до Закону України "Про адміністративні послуги" з урахуванням особливостей, установлених Законом України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності", в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

Подання суб'єктом господарювання заяви про одержання (переоформлення, одержання дубліката, анулювання) дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, а також видача (відмова у видачі, переоформлення, видача дубліката, анулювання) йому цього дозволу здійснюються в паперовій або електронній формі.

Для отримання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами суб'єкт господарювання, який здійснює операції у сфері поводження з відходами (Оператор), та для якого показник загального утворення відходів становить 1000 і більше (Утворювач відходів) подає заяву, до якої додаються:

а) Оператором:

відомості про склад і властивості відходів, з якими здійснюються відповідні операції, а також ступінь їх небезпечності для навколишнього природного середовища та здоров'я людини;

короткий опис технологій, які застосовуються для здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

відомості про та комунальним підприємствам, в яких не затверджено фінансові плани, гарантійний лист щодо обов'язку укладення договорів (контрактів) про передачу відходів іншим власникам.

У разі, якщо суб'єкт господарювання є одночасно Оператором та Утворювачем відходів, до заяви додаються документи, передбачені підпунктами а) та б) цієї частини.

Зазначений перелік документів, що подаються суб'єктом господарювання, є вичерпним.

Дії щодо одержання погоджень, висновків та інших документів, необхідних для видачі дозволу на здійснення операцій наявність матеріально-технічної бази для здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

відомості про наявність власних або орендованих виробничих площ (приміщень) для здійснення відповідної операції у сфері поводження з відходами;

засвідчені в установленому порядку копії діючих договорів (контрактів) про передачу відходів іншим власникам; державним та комунальним підприємствам, в яких не затверджено фінансові плани, гарантійний лист щодо обов'язку укладення договорів (контрактів) про передачу відходів іншим власникам;

б) Утворювачем відходів:

відомості про склад і властивості відходів, що утворюються, а також ступінь їх небезпечності для навколишнього природного середовища та здоров'я людини;

довідка про питомі та граничні показники утворення відходів в технологічних процесах;

засвідчені в установленому порядку копії діючих договорів (контрактів) про передачу відходів іншим власникам;

державним у сфері поводження з відходами, здійснюються відповідним уповноваженим органом виконавчої влади у сфері поводження з відходами в межах строку видачі дозволу без залучення суб'єкта господарювання, який звернувся за одержанням дозволу, а саме:

а) для видачі Оператору дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами відповідний уповноважений орган виконавчої влади у сфері поводження з відходами одержує наступні документи

звіт за формою державного статистичного спостереження № 1-відходи за останній звітний рік;

відомості щодо ліцензії на здійснення операцій зберігання та/чи видалення (у разі здійснення операцій з небезпечними відходами);

висновок державної екологічної експертизи щодо проектної документації на об'єкти, на яких здійснюються операції з небезпечними відходами (у разі здійснення операцій з небезпечними відходами);

паспорт місця видалення відходів (у разі здійснення відповідних операцій).

б) для видачі Утворювачу відходів дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами відповідний уповноважений орган виконавчої влади у сфері поводження з відходами одержує наступні документи:

звіт за формою державного статистичного спостереження № 1-відходи за останній звітний рік;

реєстрову карту об'єкта утворення відходів (з урахуванням критеріїв, визначених затвердженим Кабінетом Міністрів України порядком ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів).

У разі, якщо суб'єкт господарювання є одночасно Оператором та Утворювачем відходів, до заяви додаються документи, передбачені підпунктами "а)" та "б)" цієї частини.

Видача або надання відмови у видачі дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами здійснюється безоплатно протягом десяти календарних днів з дня надходження заяви та документів, необхідних для його видачі.

Підставами для відмови у видачі дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами є:

подання суб'єктом господарювання неповного пакета документів, необхідних для одержання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, згідно із встановленим цим законом переліком;

виявлення в документах, поданих суб'єктом господарювання, недостовірних відомостей; негативний висновок за результатами проведених експертиз, обстежень, наукових і технічних оцінок, необхідних для видачі дозволу.

Підставами для переоформлення дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами є зміна найменування або місцезнаходження суб'єкта господарювання — юридичної особи або зміна прізвища, імені, по батькові чи місця проживання фізичної особи — підприємця.

Переоформлення дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами здійснюється безоплатно, за заявою, до якої додається дозвіл, що підлягає переоформленню.

Строк видачі переоформленого дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами становить два робочих дні з дня одержання заяви про його переоформлення.

Підставами для видачі дубліката дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами є його втрата або пошкодження.

Видача дубліката дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами здійснюється безоплатно, за заявою, протягом двох робочих днів з дня одержання заяви про його видачу.

Підставами для анулювання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з

відходами є:

звернення суб'єкта господарювання із заявою про анулювання дозволу;
припинення юридичної особи (злиття, приєднання, поділ, перетворення, ліквідація);
припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця.

Відповідний уповноважений орган виконавчої влади у сфері поводження з відходами, який видав дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, звертається до адміністративного суду з позовом щодо застосування заходу реагування у виді анулювання цього дозволу з підстав:

встановлення факту надання в заяві про видачу дозволу та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації;

проведення суб'єктом господарювання певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності, на які отримано дозвіл, із порушенням вимог законодавства, щодо яких відповідним уповноваженим органом виконавчої влади у сфері поводження з відходами, який видав дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, було раніше видано припис про їх усунення із наданням достатнього часу для їх усунення.

Строк дії дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами становить три роки.

Порядок надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у сфері поводження з відходами.

Стаття 61

Суб'єкти господарювання, які звільнені від отримання Дозволу.

Для торговельних об'єктів Утворювачі звільняється від необхідності отримання дозволу, достатньо лише подати Декларацію.

Дозвіл на здійснення операції у сфері поводження з відходами не надається Утворювачу відходів у випадку зберігання (накопичення) утворених ним відходів, якщо протягом року з дня утворення такі відходи передаються Оператору, що має Дозвіл.

РОЗДІЛ ІХ ПЛАНИ ТА ПРОГРАМИ

Стаття 62

Плани поводження з відходами

1. Плани поводження з відходами складаються з метою створення умов для дотримання ієрархії відходів, зниження обсягів видалення відходів на полігони та поводження з відходами відповідно до цього Закону.

2. Плани поводження з відходами поділяються на національний, регіональні та місцеві та мають охоплювати всю територію України.

Державний, регіональний та місцеві плани управління відходами розробляються на основі адміністративних даних, отриманих на підставі спостережень, проведених державними органами, органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами відповідно до законодавства та з метою виконання адміністративних обов'язків та завдань, віднесених до їх компетенції.

Схеми санітарної очистки населених пунктів повинні враховувати завдання та визначати шляхи досягнення цільових показників визначених планами поводження з відходами в частині, що стосується поводження з твердими побутовими відходами

Стаття 63

Основні вимоги до плану поводження з відходами

1. План поводження з відходами складається з розділів щодо оцінки стану поводження з відходами, стратегічного планування у сфері поводження з відходами (в якому визначаються основні завдання, відповідні цільові показники та заходи з їх досягнення), індикаторів оцінки виконання Плану та інших цільових розділів.

Розділ стратегічного планування національного плану поводження з відходами має містити переліки конкретних завдань, відповідних цільових показників та заходів щодо їх досягнення для:

а) дотримання ієрархії поводження з відходами;

б) поводження з побутовими відходами;

в) поводження з окремими видами відходів:

- відходи упаковки;

- відходи, що біологічно розкладаються;

- відпрацьовані оливи;

- батареї і акумулятори;

- відходи електричного й електронного обладнання;

- мінеральні відходи (відходи видобувної промисловості);

- відходи будівництва та демонтажу;

- осад стічних вод;

- медичні відходи;

- непридатні транспортні засоби;

- шини;

- інші пріоритетні види відходів;

г) зниження обсягів видалення відходів, що біологічно розкладаються на полігони;

д) розвиток (створення) інфраструктури у сфері поводження з відходами.

2. Порядок підготовки та основні вимоги до розроблення планів поводження з відходами й моніторингу їх виконання визначаються порядком встановленим Кабінетом Міністрів України

Стаття 64

Принципи самодостатності та наближеності

Виходячи з перманентності проблеми відходів, держава в рамках розробки і реалізації відповідної політики має вживати необхідних заходів зі створення на території України та її регіонів інтегрованої та адекватної мережі об'єктів інфраструктури (підприємств/установок), що включає повний спектр засобів для остаточного видалення та утилізації відходів. Метою таких заходів є забезпечення, виходячи з екологічних та економічних міркувань самодостатності країни та її регіонів у здійсненні безпечного видалення та утилізації відходів. Мережа створюється, виходячи також із завдань досягнення максимальної наближеності об'єктів поводження з відходами, запобігання небажаних перевезень відходів та продуктів їх переробки, регулювання ввезення і вивезення відходів для спалювання, видалення та утилізації.

На рівні держави реалізація принципу самодостатності включає будівництво загальнодержавних і міжрегіональних об'єктів інфраструктури стосовно поводження з окремими категоріями відходів, в тому числі спеціалізованих підприємств/установок для знешкодження і знищення небезпечних відходів.

На регіональному рівні створення самодостатної мережі об'єктів інфраструктури поширюється переважно на побутові та близькі до них відходи. При цьому мережа має забезпечити збирання відходів для видалення або для утилізації в одній із найближчих установок/підприємств, використовуючи при цьому найбільш придатні методи та технології.

Необхідні заходи з розбудови мережі об'єктів інфраструктури поводження з відходами на принципах самодостатності та наближеності мають здійснюватись в рамках підготовки і реалізації планів поводження з відходами загальнодержавного та регіонального рівня.

Стаття 65

Національний план поводження з відходами

1. Проект Національного плану поводження з відходами розробляється уповноваженим органом виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Національний план поводження з відходами розробляється на 10 років і підлягає перегляду у разі будь-яких значних змін в умовах, на основі яких здійснювалось його розроблення.

3. Оцінка виконання Національного плану поводження з відходами здійснюється центральним органом виконавчої влади з питань поводження з відходами щороку до 31 грудня наступного за звітним року на основі індикаторів оцінки вказаних у Плані.

4. Національний план поводження з відходами публікується на порталі центрального органу виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища протягом місяця з моменту його затвердження.

Стаття 66

Регіональний план поводження з відходами

1. Проект регіонального плану поводження з відходами розробляється та затверджується місцевою державною адміністрацією в областях, містах Києві і Севастополі, Радою Міністрів Автономної Республіки Крим.

Регіональний план поводження з відходами або зміни до нього затверджується протягом 18 місяців з моменту набрання чинності Національним планом поводження з відходами або змін до нього.

2. Регіональний план поводження з відходами розробляється на основі Національного плану поводження з відходами на 06 років і підлягає перегляду у разі будь-яких значних змін в умовах, на основі яких здійснювалось його розроблення не пізніше шести місяців від таких змін.

3. У разі необхідності створення засобів для оброблення відходів або переміщення відходів за межі регіону, місцеві органи виконавчої зобов'язані спільно включити відповідні заходи до регіональних планів поводження з відходами.

4. Регіональний план поводження з відходами публікується на порталі органу виконавчої влади, що його затвердив та направляється до протягом місяця з моменту його затвердження до уповноваженого органу виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища. У випадку, якщо регіональний план поводження з відходами не містить відомостей, що регулюються цим Законом та підзаконними актами уповноважений орган виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища протягом трьох місяців з моменту отримання проекту плану направляє свої зауваження до відповідного органу виконавчої влади, який зобов'язаний протягом трьох місяців внести зміни до регіонального плану управління відходами на основі отриманих зауважень.

5. Регіональний план поводження з відходами є основою для розробки планів поводження з відходами виробниками відходів, а також для прийняття рішень і визначення стратегічних напрямків діяльності у сфері поводження з відходами інших органів.

6. Оцінка виконання регіонального плану поводження з відходами здійснюється щороку 15 листопада наступного за звітним року на основі індикаторів оцінки вказаних у Національному плані поводження з відходами та направляється до уповноваженого органу виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 67

План поводження з відходами населеного пункту

1. У населеному пункті, де щорічно утворюється понад 10 тон небезпечних відходів, або більше 1000 тон інших відходів органом місцевого самоврядування розробляється та затверджується план поводження з відходами населеного пункту.

2. План поводження з відходами населеного пункту або зміни до нього затверджується протягом 12 місяців з моменту набрання чинності регіональним планом поводження з відходами або змін до нього, або ж досягнення обсягів утворення відходів понад ліміт, встановлений у

частині першій цієї статті.

3. План поводження з відходами населеного пункту формується на 5 і підлягає перегляду у разі будь-яких значних змін в умовах, на основі яких здійснювалось його розроблення не пізніше трьох місяців від таких змін.

4. Орган місцевого самоврядування надсилає копію проекту свого плану поводження з відходами або змін до компетентних регіональних органів виконавчої влади протягом трьох місяців від його розробки. У випадку, якщо план поводження з відходами населеного пункту не містить відомостей, що регулюються цим Законом та підзаконними актами орган виконавчої влади відповідної адміністративно-територіальної одиниці протягом трьох місяців з моменту отримання проекту плану направляє свої зауваження до органу місцевого самоврядування, який зобов'язаний протягом трьох місяців внести зміни до плану управління відходами населеного пункту на основі отриманих зауважень.

Р о з д і л X

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ І ЗМЕНШЕННЯ ОБСЯГІВ ЇХ УТВОРЕННЯ

Стаття 68

Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення утилізації відходів і зменшення обсягів їх утворення

Організаційно-економічні заходи щодо забезпечення утилізації:

а) відходів і зменшення обсягів їх утворення передбачають:

б) встановлення ставок екологічного податку, що справляється за розміщення відходів, із диференціацією залежно від рівня небезпеки відходів та цінності території;

в) надання суб'єктам підприємницької діяльності, які утилізують, зменшують обсяги утворення відходів та впроваджують у виробництво маловідходні технології, відповідно до законодавства

податкових, кредитних та інших пільг;

г) надання в установленому законодавством порядку податкових, кредитних та інших пільг суб'єктам підприємницької діяльності, які здають відходи як вторинну сировину та займаються збиранням і заготівлею таких відходів;

д) визначення пріоритетів щодо фінансування за державним контрактом підприємств, що впроваджують маловідходні технології, обробляють і утилізують відходи;

е) перегляд переліку відходів, щодо яких з урахуванням державних інтересів повинен установлюватися спеціальний режим стимулювання їх збирання, заготівлі та використання;

є) цільове фінансування науково-дослідних робіт з конкретних проблем утилізації відходів і зменшення їх утворення;

ж) створення фондів для цільового фінансування заходів щодо утилізації відходів за рахунок добровільних внесків виробників відходів, їх власників, вітчизняних та іноземних суб'єктів господарської діяльності, окремих громадян, екологічного страхування тощо;

з) формування державного банку даних щодо впроваджених в Україні технологій утилізації відходів.

Законодавством України можуть встановлюватися й інші організаційно-економічні заходи щодо забезпечення утилізації відходів та зменшення обсягів їх утворення.

Стаття 69

Стимулювання заходів щодо утилізації відходів та зменшення обсягів їх утворення

З метою стимулювання заходів щодо утилізації відходів та зменшення обсягів їх утворення суб'єктам господарської діяльності, які впроваджують технології, спрямовані на зменшення обсягів утворення відходів, утилізують відходи в процесі виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг), здійснюють їх збирання і заготівлю, будівництво підприємств і цехів, а також організують виробництво устаткування для утилізації відходів, беруть пайову участь у фінансуванні заходів щодо утилізації відходів та зменшення обсягів їх утворення, можуть надаватися відповідно до закону України:

- а) пільги щодо оподаткування прибутку від реалізації продукції, виготовленої з використанням відходів;
- б) пріоритетне державне кредитування;
- в) спеціальні державні субсидії на зменшення відсотків за банківські кредити, пов'язані з інвестиціями, що спрямовуються на утилізацію відходів і виготовлення відповідного устаткування;
- г) дотації з Державного бюджету України і місцевих бюджетів для перевезення відходів (вторинної сировини) чи напівфабрикатів, одержаних з цих відходів;
- д) інформація щодо технологічних можливостей утилізації відходів;
- є) пільги щодо поповнення обігових коштів підприємств, установ та організацій - суб'єктів господарської діяльності, що здійснюють збирання і заготівлю, оброблення (перероблення) і утилізацію відходів як вторинної сировини, за умови цільового використання цих коштів для придбання та переробки таких відходів.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть визначати у межах своїх повноважень додаткові заходи, пов'язані із стимулюванням утилізації відходів та зменшенням обсягів їх утворення.

Стаття 70

Фінансування заходів у сфері поводження з відходами

Фінансування заходів у сфері поводження з відходами здійснюється за рахунок коштів виробників відходів та їх власників. Для фінансування цих заходів можуть залучатися кошти місцевих бюджетів, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільні внески підприємств, установ, організацій, громадян та їх об'єднань, а також кошти Державного бюджету України, передбачені на проведення заходів.

Р о з д і л Х І

ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ

Стаття 71

Правопорушення у сфері поводження з відходами

Особи, винні в порушенні законодавства про відходи, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільну чи кримінальну відповідальність за:

- а) порушення встановленого порядку поводження з відходами, що призвело або може призвести до забруднення навколишнього природного середовища, прямого чи опосередкованого шкідливого впливу на здоров'я людини та економічних збитків;
- б) самовільне розміщення чи видалення відходів;
- в) порушення порядку ввезення в Україну, вивезення і транзиту через її територію відходів як вторинної сировини;
- г) невиконання розпоряджень і приписів органів, що здійснюють державний контроль та нагляд за операціями поводження з відходами та за місцями їх видалення;
- д) приховування, перекручення або відмову від надання повної та достовірної інформації за

запитами посадових осіб і громадян та їх об'єднань стосовно безпеки утворення відходів та поводження з ними, в тому числі про їх аварійні скиди та відповідні наслідки;

ж) порушення правил ведення первинного обліку та здійснення контролю за операціями поводження з відходами;

з) порушення строків подання і порядку звітності щодо утворення, використання, знешкодження та видалення відходів;

і) невиконання вимог щодо поводження з відходами (під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення та захоронення), що призвело до негативних екологічних, санітарно-епідемічних наслідків або завдало матеріальної чи моральної шкоди;

ї) здійснення операцій у сфері поводження з відходами без відповідного дозволу на проведення таких операцій, а також за порушення встановленого порядку подання декларації про відходи або за неподання такої декларації;

й) порушення встановлених правил і режиму експлуатації установок і виробництв з оброблення та утилізації відходів, а також полігонів для зберігання чи захоронення промислових, побутових та інших відходів (сміттєзвалищ, шламосховищ, золовідвалів тощо);

к) виробництво продукції з відходів чи з їх використанням без відповідної нормативно-технічної та технологічної документації, погодженої в установленому порядку;

к) недотримання умов ввезення відходів як вторинної сировини на територію України;

л) несвоєчасне внесення платежів за розміщення відходів;

м) порушення вимог безпечного перевезення небезпечних відходів;

н) порушення встановлених квот на ввезення в Україну відходів як вторинної сировини та строків їх перевезення.

Законами України може бути встановлено відповідальність і за інші правопорушення законодавства про відходи.

Стаття 72

Відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення законодавства про відходи

Підприємства, установи, організації та громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення законодавства про відходи, в порядку і розмірах, встановлених законодавством України.

Стаття 73

Вирішення спорів у сфері поводження з відходами

Спори, що виникають у сфері поводження з відходами, вирішуються судом у встановленому законодавством порядку.

Міжнародними договорами України може бути передбачений інший порядок розгляду спорів щодо транскордонного перевезення відходів.

Р о з д і л XII

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Стаття 74

Участь України у міжнародному співробітництві у сфері поводження з відходами

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері поводження з відходами відповідно до норм міжнародного права.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Р о з д і л XIII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.
3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:
 - подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із Законом України "Про відходи";
 - відповідно до компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;
 - привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
 - забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їхніх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.